

Sygn. akt V CSK 279/21

POSTANOWIENIE

Dnia 5 sierpnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

w sprawie z powództwa C. K.

przeciwko A. Ł.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 5 sierpnia 2021 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 23 września 2020 r., sygn. akt I ACa (...),

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądza od skarżącego na rzecz pozwanej 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego,

2) przyznaje adw. M. R. ze Skarbu Państwa (Sądu Apelacyjnego w (...)) tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych powiększoną o należną stawkę podatku od towarów i usług.

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną powoda C. K. od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 23 września 2020 r. Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba

wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Przesłanki te nie zostały spełnione.

Powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), a więc zagadnienia, które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, wymaga jego precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (zob. m.in. postanowienie SN z dnia 10 maja 2001 r., sygn. akt II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). Chodzi przy tym o zagadnienie nowe, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji.

Skarżący przedstawił dwa zagadnienia wymagające jego zdaniem oceny, czy syndyk masy upadłości w postępowaniu upadłościowym jest bezwzględnie związany wolą rady wierzycieli podjętą w uchwale, nawet gdy jej postanowienia są sprzeczne z zawartą przed ogłoszeniem upadłości umową wzajemną, czy jest zobowiązany do samodzielnej analizy zawartej przez upadłego i zobowiązującej go umowy wzajemnej oraz do jej wykonania zgodnie z jej postanowieniami, a także, czy syndyk jest uprawniony do wystąpienia z

wnioskiem do sędziego komisarza o wyrażenie zgody na sprzedaż lokalu będącego własnością upadłego osobie trzeciej, pomimo braku skutecznego złożenia oświadczenia woli przez upadłego lub przez syndyka działającego w imieniu upadłego o odstąpieniu od przedwstępnej umowy sprzedaży lokalu mieszkalnego.

Przedstawiając zagadnienie skarżący nie skonkretyzował związanych z nim przepisów prawa. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skupił się natomiast na omówieniu ogólnych zasad przedmiotowej przesłanki; jedynie w części skargi zatytułowanej „Podstawy wniesienia skargi kasacyjnej” zasygnalizował wagę powyższych problemów i brak ich nierozstrzygnięcia w orzecznictwie. Także i w tym fragmencie jedynie ogólnikowo zasygnalizował wątpliwości związane z tym problemem. Brak jest wymaganej argumentacji, która przekonywałaby o możliwości odmiennej interpretacji tak sformułowanych problemów i o ich wpływie na rozstrzygnięcie niniejszej sprawy.

Powołanie się na oczywistą zasadność skargi wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności wyroku z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni (por. m.in. postanowienia SN z dnia 8 marca 2002 r., sygn. akt I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100, z dnia 10 stycznia 2003 r., sygn. akt V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49).

W odniesieniu do tej przyczyny kasacyjnej, poza wywodem charakteryzującym jej ogólne cechy, skarżący podniósł, że orzeczenie zostało wydane z naruszeniem wskazanych w petitum skargi przepisów materialnych i przepisów postępowania, a tym samym jest błędne i nie powinno się ostać. Oczywistą zasadność skargi kasacyjnej związał także z zarzutem naruszenia przepisów prawa materialnego przez uznanie, że pozwana nie naruszyła prawa, podczas gdy pomimo niewywiązania się przez upadłego z przedwstępnej umowy sprzedaży żądała od powoda zapłaty całości świadczenia wraz z dodatkowym „świadczeniem dobrowolnym”, a następnie pismem z dnia 19 listopada 2004 r. nakazała powodowi opuszczenie i opróżnienie lokalu mieszkalnego. Nie uwzględnia to zaś braku możliwości przystąpienia przez upadłego do aktu przeniesienia prawa własności lokalu mieszkalnego wobec braku pozwolenia na jego użytkowanie.

Powyższych twierdzeń skarżący w jakikolwiek sposób nie rozwinął w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie precyzując naruszonych uniformowań, ani nie przedstawiając argumentacji, która miałaby przekonać, że doszło w niniejszej sprawie do rażącego naruszenia prawa, skutkującego oczywistym uzasadnieniem skargi w ustalonym stanie faktycznym.

Należy też przypomnieć, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania wraz z uzasadnieniem jest odrębną konstrukcyjnie i funkcjonalnie częścią skargi kasacyjnej i nie jest rzeczą Sądu Najwyższego poszukiwanie w innych częściach skargi argumentów na uzasadnienie podniesionych w nim twierdzeń (postanowienie SN z dnia 22 kwietnia 2015 r., sygn. akt IV CSK 613/14, www.sn.pl). Rolą Sądu Najwyższego nie jest domyślanie się lub poszukiwanie okoliczności, które uzasadniałyby przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (por. postanowienia SN z dnia 9 czerwca 2008 r., sygn. akt II UK 38/08 i z dnia 14 grudnia 2004 r., sygn. akt II CZ 142/04, obydwa nie publ.). Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania; oba te elementy muszą być przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, ponieważ mimo że argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (postanowienie SN z dnia 8 lipca 2014 r., sygn. akt I UK 65/14, www.sn.pl, zob. także m.in.: postanowienia SN z dnia 14 maja 2015 r., sygn. akt III PK 6/15, www.sn.pl, z dnia 13 lutego 2014 r., sygn. akt I PK 262/13, nie publ., z dnia 27 maja 2010 r., sygn. akt II UK 274/09, www.sn.pl, z dnia 13 grudnia 2007 r., sygn. akt I PK 207/07, nie publ., z dnia 12 lipca 2007 r., sygn. akt III CSK 160/07, www.sn.pl).

Wobec powyższego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi przez pełnomocnika ustanowionego przez Sąd z urzędu w postępowaniu kasacyjnym orzeczono

na podstawie § 4 ust. 1 i 3 w związku z § 16 ust. 4 pkt 2 oraz § 8 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 18).

jw